

AMBA ZEGGEN:
"DIT IS GEEN
FAKE NEWS."

– E S S A Y –

Leuker kunnen we het niet maken, wel eerlijker!

Hè bah, moeten we het nu echt over belastingen gaan hebben? We gaan het toch doen. Weet je waarom? We horen veel te vaak droevige verhalen over bedrijven die net doen of hun hoofdkantoor gevestigd is in een postbusbedrijfje aan de Zuid-As of op een tropisch eiland waardoor overheden miljarden mislopen. Extra droevig is het schaamteloos legitimeren van dit belastinggedrag. Ze roepen dat ze wel moeten van de aandeelhouders. Bovendien gaat het om ontwijken, niet om ontduiken. Het kan dus het mag. En bovendien... iedereen doet het toch? Hoogste tijd om te laten zien dat het wel degelijk anders kan.

TEKST AMBA ZEGGEN | BEELD BAS VAN TOL

Dat iedereen het doet, is simpelweg niet waar. Er zijn wel degelijk bedrijven die 'gewoon' belasting betalen. Die geen fiscale routes bedenken om de fiscus (en de samenleving) voor de gek te houden. Dus in plaats van het oprakelen van bekende mismoedige verhalen over het ontwijken van belastingen en het daarbij te laten, wordt het tijd voor een ander verhaal. Er zijn een hoop bedrijven die gewoon hun *fairshare* aan belasting betalen, zonder ontwijkende capriolen en tegelijkertijd in staat zijn een gezonde boterham te verdienen. Sterker nog deze ondernemingen doen het harstikke goed.

Vandaar dat ik het aan durf om het onderwerp belastingen aan te snijden. In plaats van alleen maar voorbeelden aan te halen hoe het niet moet, ga ik het ook hebben over een onderneming die laat zien hoe het wel moet.

Misschien wel goed om nog even ons geheugen te scherpen hoe het ook alweer zat met belastingen. Waarom is het

nuttig. Als we dat weer scherp hebben kunnen we ook beter begrijpen waarom het onbehoorlijk is om eronder uit te komen, echt belachelijk is om er misbruik van te maken en kunnen we laten zien hoe het wel moet en kan.

WAT IS HET NUT?

Het huidige belastingstelsel in Nederland en andere westerse democratieën is erop gericht een sociaal en maatschappelijke levensstandaard te borgen. De overheid zorgt bijvoorbeeld voor goede scholing, gezondheidszorg, infrastructuur en een stabiele financiële sector. Toegegeven, dat gaat niet altijd goed maar het streven is sympathiek. Dat is natuurlijk niet gratis. Een juf staat niet gratis voor de klas (alhoewel je dat soms bijna zou denken als je de salarisstrook bekijkt). En wegen, sluizen en dijkbewaking ontstaan ook niet spontaan. Dat kost geld. Natuurlijk wist je dat al, maar misschien toch goed om het weer even scherp op het netvlies te krijgen. Het

“LUSH BETAALT SOMS WEL MEER DAN VIJFTIG PROCENT MEER AAN BELASTINGEN DAN DE CONCURRENTIE EN MAAKT TOCH WINST”

idee is namelijk dat iedereen gebruik kan maken van deze geweldige voorzieningen. Hoe fijn is het dat je als technologiebedrijf in een land vertoeft met goede universiteiten? En niet te vergeten begaanbare wegen en goed openbaar vervoer om je medewerkers efficiënt en veilig van A naar B te brengen?

Precies... harstikke fijn! Vandaar dat je ervoor betaalt.

HOEVEEL BELASTING IS EERLIJK?

En als je prettig, vaak en succesvol gebruik maakt van deze voorzieningen dan betaal je daar ook meer voor. Een maatstaf die daarvoor gebruikt wordt is winst. Nu kun je natuurlijk denken: ‘ja ho, wacht eens even waarom moet je dat via de winst doen? Als iemand heel erg hard werkt en veel beter en slimmer is dan anderen moet hij of zij dan gestraft worden door nog meer belasting te betalen?’ Dat is zeker een interessant discussie. Alleen die discussie is over het algemeen niet de onderliggende reden om belasting te ontwijken. Bovendien zou je dan ook niet op een bedrag van nagenoeg niets moeten uitkomen. En dat is wel wat er nu gebeurt.

Laten we het houden bij: je maakt gebruik van faciliteiten en daar betaal je voor door een percentage van de winst af te dragen.

HET KAN DUS HET MAG

Nu denk je wellicht: ‘wat is dan het probleem? Die winstbelasting klinkt vrij simpel. Een percentage over de winst en hupsakee... de belastingplicht is voldaan. Waar gaat het dan mis?’ Nu komt de grote sjoemeltruc. Er zijn legio bedrijven die er alles aan doen om de winst zo laag mogelijk te laten zijn. Waarom? Omdat het kan. Of nog leuker, zoals Melinda Gates (ja inderdaad de vrouw van Bill ‘Microsoft’ Gates) in een interview met de Volkskrant zei: (vrij vertaald door mij): “Ach ja we moeten wel de mazen opzoeken. Het is onze plicht jegens de aandeelhouder om zoveel mogelijk winst te maken. Zolang het juridisch is toegestaan.”

Hé stop, wacht eens even. Dit is geen *fake news*. Dit is daadwerkelijk het excuus waar Melinda, de vriendelijke Zweedse Ikea-vrienden en de koffiekoning Starbucks zich achter verschuilen. Het kan, dus het mag en we moeten het ook doen. Echt niemand die bedenkt dat er ook nog zo iets is als: maar willen we dit ook? Is het fiscale regime daar ook echt voor bedoeld? Want zelfs Melindaatje kan bedenken dat het best wel gek is om te zeggen dat je hoofdkantoor gevestigd is op Schiphol terwijl je belangrijkste activiteiten niet in Nederland plaatsvinden, hoe gezellig je het ook mag vinden op Schiphol. De reden is natuurlijk geheel anders. Namelijk, dat de Nederlandse overheid als volwaardig belastingparadijs

een schamel bedrag aan winstbelasting int bij Microsoft. Het mooie weer en de palmbomen ontbreken, maar verder doen we niet onder voor de Kaaimaneilanden.

LEKKER LUCHTJE

Afijn, tijd voor een bedrijf dat het geheel anders doet. Een bedrijf dat gewoon belasting betaalt is Lush. Lush is bekend van zeepjes en andere cosmeticaproducten en heeft vestigingen over de hele wereld. Een ideale kandidaat om lekker rond te schuiven met de winst net zolang tot de belastingaanslag ongeveer nul procent bedraagt. Maar dat doet dit bedrijf niet. Sterker nog, ze zien erop toe hun *fairshare* aan belasting te betalen. De CEO van Lush, Mark Constantine, verwoordt het mooi in een interview met *Fair Taks Mark*. Volgens Constantine is zijn bedrijf er niet om creatief met belastingen om te gaan. "Het is de bedoeling dat we goede producten maken en zorgen voor medewerkers die graag voor ons willen werken. Dat is onze business. En als je dat goed doet, heb je bestaansrecht."

Mmm, dat klinkt eigenlijk best wel logisch. Maar als de concurrenten het niet doen dan prijs je je toch uit de markt? Constantine legt uit dat consumenten echt wel willen betalen voor mooie, goede producten. Volgens Constantine betaalt Lush soms wel meer dan vijftig procent meer aan belastingen dan de concurrentie. Vijftig procent! Mind you. En toch maakt Lush winst!

FILANTROPIE EN BELASTINGEN

Er is wellicht toch nog een argument in het voordeel van het belasting ontwijken te bedenken (naast het argument van "we doen het voor de aandeelhouder"). Wat dacht je van de goedertierenheid van de multinationals die weinig belasting betalen? Is dat niet een goede reden om belasting te ontwijken? Tja, wat is er mis met een Bill Gates en zijn allervriendelijkste Melinda als zij miljarden uitdelen om de wereld beter te maken? Dan past het toch om niet te zeuren? Hulde voor het vermogende paar op zijn minst! Of toch niet? Want sinds wanneer bepalen Bill en Melinda hoe belastinggeld besteed moet worden? Dat is toch de taak van de overheid?

Tuurlijk is het toe te juichen dat ze iets goeds doen met het geld. Echter, als ze gewoon belasting betalen wordt de besteding op een democratische wijze bepaald. Het getuigt ook van enige arrogantie dat zij zich hieraan mogen onttrekken.

"HET WORDT LEUKER ALS JE ELKE DAG

MET EEN GEZOND BELASTINGGEWETEN

SUCCESVOL KUNT ZIJN"

AMBA ZEGGEN (1971) heeft als wiskundige/actuaris twintig jaar ervaring in de financiële sector. Vanuit diverse rollen heeft zij goede én slechte voorbeelden gezien. Deze ervaring heeft haar gesterkt in haar overtuiging dat Good Governance en uitstekende resultaten hand in hand kunnen en moeten gaan. Met haar adviesbureau Risk & Governance helpt zij organisaties deze overtuiging te realiseren.

Naast haar advieswerk is Amba programmadirecteur van de actuariële executive master aan de Amsterdam Business School en verzorgde ze tot voor kort wekelijks commentaar op het financieel en economisch nieuws bij radio EenVandaag. Tevens maakt Amba Zeggen deel uit van de Raad van Toezicht van de stichting New Financial Forum.

En de kans is heel groot dat Bill en Mell ook heel wat dollars overhouden om lekker te filantropen als ze wel gewoon hun *fairshare* betalen.

Constantine, de CEO van Lush, zegt ook in het interview dat het niet aan Lush is om de producten te subsidiëren door zo min mogelijk belasting te betalen. Dat is de taak van de overheid.

HOE NU VERDER?

Het asociale belastinggedrag is niet onopgemerkt gebleven. Van allerlei kanten worden multinationals en belastingparadijzen aangepakt. Dat gaat niet zonder slag of stoot. Er wordt vaak bedreigd. Bedrijven zouden in elkaar storten en de werkgelegenheid zal er drastische onder leiden. Men weet niet goed hoe je belasting moet betalen en een onderneming fair moet runnen. Wellicht helpt het om deze angstige bedrijven fiscale-geestelijke bijstand te verlenen door bedrijven die het wel goed doen. Bedrijven die al jaren laten zien dat je heus niet in elkaar stort als je eerlijk belasting betaalt (mits je zinnvolle producten verkoopt). Lush is een mooi voorbeeld. Maar zo zijn er meer. Bijvoorbeeld de Britse beursgenoteerde energiemaatschappij SSE. Ja... beursgenoteerd! Die gaan er prat op dat er gewoon belasting wordt betaald. Zij zien dit als doodgewoon onderdeel van een gezonde bedrijfsvoering. En blijkbaar zijn er aandeelhouders die gek genoeg zijn om in een dergelijk bedrijf te investeren. Er is een prachtige site www.fairtaxmark.net die dergelijke bedrijven opspoort en de bazen interviewt om erachter te komen wat het geheim is. Een mooie bron voor al die bedrijven die koudwatervrees hebben en niet weten hoe ze het moeten aanpakken. Ze mogen gratis en voor niets leren van deze bedrijven. Hoe fijn is dat. Bovendien ben je gelijk af van allerlei ingewikkelde ondoorzichtige procedures. Het wordt eerlijker en makkelijker. En wellicht een beetje leuker als je elke dag met een gezond belastinggeweten succesvol kunt zijn! ■